

**Leidschendam-
Voorburg**

Aan de raad van de gemeente
LEIDSCHENDAM-VOORBURG

Datum 6 mei 2022

Nummer 2843

Onderwerp Raadsbrief Update vluchtelingen Oekraïne per 6 mei 2022

Portefeuillehouder F. Kist

Behandeld door M. Mooijekind

1. Waarom ontvangt de raad deze brief

Met deze brief informeert het college de raad over de laatste stand van zaken van de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne in onze gemeente en over flexwonen, zoals toegezegd tijdens de vergadering van de commissie Samenleving op 19 april 2022.

2. Korte inhoudelijke toelichting

In deze brief wordt de raad geïnformeerd over de volgende onderwerpen:

- 2.1. Langdurige tijdelijke huisvesting op Overgoo
- 2.2. Noodopvang en flexwonen
- 2.3. Regionale opvang en aantal vluchtelingen
- 2.4. Zorg, inkomen en werk
- 2.5. Onderwijs en kinderopvang
- 2.6. Informatie en aanbod
- 2.7. Financiën

2.1 Langdurige tijdelijke huisvesting op Overgoo

Op vrijdag 29 april 2022 is de huurovereenkomst voor Vlietweg 16/17 getekend. De eigenaar biedt de huidige huurders vervangende ruimte aan. Er wordt nu een plan en planning uitgewerkt voor het geschikt maken van het pand voor langdurige tijdelijke huisvesting van vluchtelingen uit Oekraïne. Hiermee voldoet Leidschendam-Voorburg aan haar aandeel van 136 in de huidige taakstelling van 2000 vluchtelingen in veiligheidsregio Haaglanden (50.000 landelijk). De eerste vrijwilligers, die zich willen inzetten voor de vluchtelingen op Overgoo hebben zich al gemeld. Als er meer duidelijkheid is over de planning, wordt contact met hen opgenomen om de mogelijkheden te bespreken.

2.2. Noodopvang en flexwonen

Op 29 april 2022 heeft het ministerie van Veiligheid en Justitie de burgemeesters verzocht een volgende inspanning te leveren voor het opvangen van nog eens

25.000 vluchtelingen uit Oekraïne. De streefdatum is 23 juni 2022. Dit betekent dat er 1000 extra vluchtelingen in de regio moeten worden opgevangen, waarvan 68 door Leidschendam-Voorburg. Dit brengt de opgave voor de gemeentelijke opvang op 204 vluchtelingen. Het Rijk houdt bij haar vraag de mogelijkheid open dat er nog meer vluchtelingen moeten worden opgevangen.

Ook worden andere verdeelmodellen onderzocht door Rijk en VNG. Nu krijgt iedere veiligheidsregio eenzelfde aantal toegewezen, maar er kan bijvoorbeeld ook verdeeld worden op basis van inwonertal. Mocht dit het geval worden, dan stijgt het aantal op te vangen vluchtelingen uit Oekraïne voor Leidschendam-Voorburg flink. Hier is op het niveau van de veiligheidsregio's landelijk discussie over. Het verzoek van de veiligheidsregio's aan het Rijk is om criteria uit te werken, waarmee objectief kan worden bepaald welke opvangcapaciteit een regio aankan.

Over de langdurige opvang van vluchtelingen, die nu particulier worden opgevangen, doet het Rijk nog geen uitspraken. Het is wel duidelijk dat de meeste vluchtelingen niet maanden of jaren bij een gastgezin kunnen blijven. Er worden enkele signalen ontvangen dat opvang bij mensen thuis onder druk staat. Mensen worden nu verwezen naar de Broodfabriek in Rijswijk. Opvang in de regio is nu niet meer mogelijk, maar elders in Nederland zijn voorlopig nog voldoende opvangplaatsen.

Flexwonen

Naast de vluchtelingenstroom uit Oekraïne, ligt er ook een opgave vanuit het Rijk voor de huisvesting van statushouders. Statushouders zijn vluchtelingen, die via de reguliere asielprocedure een verblijfsvergunning hebben gekregen. De statushouders die in de opvanglocatie van het COA in Ter Apel verblijven dienen uit te stromen naar een reguliere woonruimte, zodra zij een verblijfsvergunning hebben gekregen.

De opvang in Ter Apel heeft geen capaciteit meer. Daarom worden nu versneld 19 statushouders in onze gemeente door het COA in een hotel geplaatst, totdat er een reguliere woonruimte vrijkomt. Deze 19 statushouders vallen onder de totale opgave voor 2022. De kosten hiervoor komen de eerste zes maanden voor rekening van het Rijk. Als deze statushouders na zes maanden niet gehuisvest zijn, moet de gemeente Leidschendam-Voorburg deze kosten zelf dragen.

Er is de afgelopen periode weinig doorstroming op de sociale woningmarkt in Leidschendam-Voorburg, waardoor steeds langere wachtlijsten ontstaan. In de prestatieafspraken met de woningcorporaties is afgesproken om een deel van de opgave van de statushouders te huisvesten. Echter, het ziet er naar uit dat niet de gehele opgave gehuisvest kan worden. De Provincie Zuid-Holland houdt toezicht op de naleving van de opgave van de huisvesting van voldoende statushouders door de gemeente.

Met flexwonen wil het college, conform de motie (ID 648) van de raad, op korte termijn extra sociale huisvesting tot stand brengen. het college zetmet spoed in op realisatie van tijdelijke woonruimte.

In samenwerking met de gemeenten uit de regio, worden de locaties voor flexwonen in beeld gebracht en wordt bezien of de woningcorporaties hierop tijdelijke woningen kunnen plaatsen. Het doel is dat de mogelijkheden voor flexwonen in heel de regio in kaart worden gebracht, zodat de flexwoningen tussen de gemeenten verplaatst kunnen worden. Naar verwachting zal de verkenning in Q2 worden afgerond.

Stappen tot nu toe

- De Regionale werkgroep flexwonen is gestart in het vierde kwartaal van 2021.
- In het vierde kwartaal van 2021 is een regionale projectleider flexwonen gestart.
- In januari 2022 een startbijeenkomst geweest met het Kadaster, waarin toegelicht is hoe de gemeente in samenwerking met het Kadaster en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland een scan van de gemeente uit kan voeren, met als doel de leegstand van vastgoed en leegstaande locaties in beeld te brengen.
- Eind januari vond een bestuurlijke bijeenkomst plaats over huisvesting van statushouders en vluchtelingen waar onder meer het thema flexwonen aan de orde kwam.
- Met Kadaster is in februari 2022 de daadwerkelijke locatiescan uitgevoerd. Hier zijn zeven locaties naar voren gekomen, die in potentie geschikt zouden kunnen zijn voor het realiseren van flexwoonlocaties. Voor de geschiktheid van de locatie is op de volgende zaken gelet:
 - o Grootte van de locatie;
 - o Ligging van de locatie;
 - o Aanwezigheid van nutsvoorzieningen;
 - o Bestemmingsplan van de locatie;
 - o Eigenaar van de locatie;
 - o Duur, beschikbaarheid en kosten van de locatie.
- In maart 2022 is in een overleg tussen gemeente Leidschendam-Voorburg en woningcorporatie Vidomes de bereidheid aangegeven om mee te werken aan een in de toekomst te realiseren flexwoonlocatie.
- Op 19 april heeft het college gesproken over de uitkomsten van de locatiescan voor flexwonen.
- In de commissie Samenleving van woensdag 20 april 2022 is de het college opgeroepen door te pakken op flexwonen.
- Op 22 april heeft het college opdracht gegeven om één van de kansrijkere locaties nader uit te werken.

Stand van zaken

- Er is contact geweest met de eigenaar van één van de twee meest kansrijke locaties. Vooralsnog verleent de eigenaar van dit object geen medewerking. Het college gaat in gesprek met de eigenaar om tot overeenstemming proberen te komen.

Vervolgstappen flexwonen

- Indien de eigenaar van een locatie het er mee eens is, start een haalbaarheidsonderzoek.
- Als uit het haalbaarheidsonderzoek blijkt dat de locatie geschikt is, zal de flexwoonlocatie gerealiseerd kunnen worden. Dit zal in samenwerking met de woningcorporaties zijn.
- De buurt zal betrokken worden in de plannen, nutsvoorzieningen moeten aangelegd worden, de flexwoningen moeten besteld en geleverd worden. In dit stadium is het nog niet mogelijk een termijn aan te geven waarbinnen dit gerealiseerd kan worden. Dit heeft te maken met gesprekken met de buurt, het bestellen van materialen, besluitvorming in de gemeenteraad over locatie en financiën.

Voor zowel het uitvoeren van het haalbaarheidsonderzoek als de uitvoering van het daadwerkelijk realiseren van de flexwoonlocaties is ambtelijke capaciteit vanuit verschillende afdelingen nodig o.a. op het gebied van juridisch-planologische procedures, vergunningen, inrichting openbare ruimte, woningbouwontwikkeling, bewonersparticipatie en communicatie. Dit vraagt om een herprioritering van ruimtelijke projecten. Op dit moment ligt de prioriteit bij ruimtelijke projecten waar het snelst het meeste sociale woningen kunnen worden gerealiseerd. Momenteel overweegt het college het temporiseren van de woonzorgvisie, het beperken van nieuwe initiatieven (initiatievenstop) en het temporiseren van deelprojecten van de omgevingswet en kleinere lijnprojecten.

2.3 Regionale opvang en aantal vluchtelingen

De gemeente Leidschendam-Voorburg heeft nu de verantwoordelijkheid om 136 vluchtelingen uit de regionale gemeentelijke noodopvang langdurig tijdelijk te huisvesten. Deze vluchtelingen verblijven op dit moment in het Fletcher hotel in Naaldwijk en verhuizen naar Overgoo, als het beschikbaar is. De consequenties van de extra vraag van het Rijk om als gemeenten nog 25.000 vluchtelingen op te vangen en de mogelijkheden daarvoor worden in regionaal verband in beeld gebracht. Hierbij wordt ook het dilemma van vluchtelingen opgevangen bij gastgezinnen in beeld gebracht. Het veiligheidsberaad heeft aan het Rijk laten weten dat in ieder geval meer menskracht bij regio's en gemeenten, landelijke maatregelen om de druk op zorg en onderwijs te verlichten en grote opvanglocaties nodig zijn. Daarnaast is meer duidelijkheid nodig over de duur van deze opdracht en de financiële vergoedingen. In de volgende raadsupdate wordt hierover gerapporteerd.

Per 3 mei 2022 verblijven 188 vluchtelingen in particuliere opvang bij gastgezinnen, waarvan 45 kinderen onder de 12 jaar, en 21 tussen 12 en 18 jaar. In de raadsupdate van 12 april 2022 staat echter dat 347 vluchtelingen bij particulieren verblijven. De verschillen zijn vooral ontstaan door misverstanden vanwege het cyrillische schrift en taalproblemen. Dit leidde bijvoorbeeld tot verschillende spelling van dezelfde naam en daardoor tot meerdere inschrijvingen voor dezelfde persoon. Daarnaast is, Omwille van de zorgvuldigheid en privacy, het BSN niet ook toegevoegd aan de selectie voor het bijhouden van de aantallen. Bij het uitnodigen van vluchtelingen voor het leefgeldgesprek is niet op naam, maar op 'afkomstig uit Oekraïne', 'geboortedatum' en BSN geselecteerd. Daardoor werden de dubbelingen zichtbaar en zijn deze inmiddels allemaal hersteld. Het college betreurt het dat deze mistelling is ontstaan.

2.4. Zorg, inkomen en werk

Leefgeld

Op 1 april 2022 is de Regeling opvang ontheemden Oekraïne in werking getreden. Deze regeling is de basis voor het uitkeren van leefgeld aan vluchtelingen. De meeste volwassen vluchtelingen die zijn ingeschreven in het BRP, zijn inmiddels uitgenodigd voor een intake leefgeld. Bij het inschrijven en de gesprekken over leefgeld wordt de gemeente bijgestaan door een poule van 12 vrijwilligers die vertalen.

De toelage is afhankelijk van het aantal mensen dat samen in één huishouden woont. Er zijn 57 aanvragen verwerkt. Daarnaast zijn er nog 8 openstaande aanvragen. Voor de maand mei zijn er nu 55 dossiers waarin wordt uitbetaald; in deze gevallen wordt gemiddeld € 707 per maand verstrekt.

Begeleiding naar werk

Op dit moment wordt een plan opgesteld voor de begeleiding naar werk van Oekraïense ontheemden. In de praktijk kan het echter zo zijn dat een aantal nieuwe inwoners nog niet toe is aan werk. De gemeente Leidschendam-Voorburg is uiteraard niet de enige gemeente die zich over deze stap buigt. Ervaringen van andere gemeenten wijzen uit dat het voorkomt dat Oekraïners die eerst aangegeven hebben graag te willen werken, hier toch vanaf zien vanwege met name praktische bezwaren. Denk aan het niet meteen beschikbaar zijn van kinderopvang, leefgeld dat wegvalt als men gaat werken en behoefte aan lange termijn huisvesting. Er zijn ook andere praktische hobbels die door sommige Oekraïners genomen moeten worden om te kunnen werken, zoals erkenning van diploma's die gehaald zijn in Oekraïne. Ook taal kan een belemmering zijn. Voor deze laatste belemmering is divers taalaanbod in onze gemeente aanwezig en aangeboden.

Het is dus belangrijk de randvoorwaarden op orde te hebben. Daarvoor gaat de gemeente het volgende doen:

- Kinderopvang is naar verwachting eind mei geregeld in combinatie met de school voor Oekraïense kinderen op De Haar.
- De gemeente heeft geen bevoegdheid om de spelregels rondom leefgeld aan te passen, dit is een Rijksbevoegdheid. Wel kan gestuurd worden vanuit de gemeente op de mate waarin werk loont door bijvoorbeeld zoveel mogelijk te bemiddelen naar werk voor een minimum aantal uren.
- Er wordt langdurige tijdelijke huisvesting op Overgoo gerealiseerd.

Korte termijn acties werk

Inmiddels heeft een aantal werkgevers zich bij het Werkgeversservicepunt gemeld. De gemeente hoopt hiermee een aantal goede matches te maken. Daarnaast zijn er in het bijstandsbestand enkele inwoners die Russisch en/of Oekraïens spreken. Zij kunnen ondersteunen bij bijvoorbeeld de aanvraag van de leefgeldregeling, maar ook bij activiteiten voor deze inwoners. De gemeente wil voor hen leerwerkplekken creëren, zodat zij ervaring op kunnen doen als vertaler en daarnaast een opleiding kunnen volgen om zich verder te ontwikkelen.

Lange termijn stappen naar werk

Het aantal Oekraïense inwoners dat aan het werk gaat wordt gemonitord. Wanneer de randvoorwaarden op orde zijn kan werk pro-actiever worden aangemoedigd. Dit wordt nog uitgewerkt, gedacht kan worden aan het organiseren van een voorlichting op de langdurige tijdelijke huisvestingslocatie Overgoo. Tegelijkertijd moet er oog blijven voor het grote leed dat de meeste van deze nieuwe inwoners hebben ervaren, waardoor zij mogelijk nog niet toe zijn aan werk.

2.5. Onderwijs en kinderopvang

Naar verwachting is De Haar op 23 mei tijdelijk beschikbaar voor het geven van basisonderwijs. Schoolbestuur Lucas Onderwijs verzorgt het onderwijs voor de nieuwkomersgroepen op de school. Samen met onderwijs en kinderopvang wordt gekeken naar mogelijkheden om op De Haar ook kinderopvang, voorschoolse educatie en eventuele nieuwkomersgroepen te starten voor kinderen die hiervoor al op de wachtlijst stonden.

Leraren

Bij de aanvraag van de leefgeldregeling wordt ook gevraagd naar het beroep in Oekraïne. Een deel van de aanvragers heeft deze vraag ingevuld, daarom is van enkele nieuwe inwoners bekend dat zij docent of nanny waren. Deze beroepen zijn waardevol voor de school voor Oekraïense kinderen. Daarom worden deze inwoners proactief benaderd met de vraag of zij hier zouden willen werken. Ook vrijwilligers die

een rol willen spelen bij onderwijs of opvang, worden met Lucas Onderwijs in contact gebracht.

2.6. Informatie en aanbod voor vluchtelingen

Op 29 april is een inloop georganiseerd bij Forum Sport waar Oekraïense vluchtelingen kennis konden maken met acht verschillende sport- en culturele verenigingen en met Stadsbeheer. Hier konden zij zich inschrijven voor activiteiten en proeftrainingen. Er zijn ongeveer 50 vluchtelingen geweest waarvan het grootste deel moeders met jonge kinderen. Heel wat kinderen zijn ingeschreven voor vakantieactiviteiten en hebben informatie gekregen over de reguliere brede buurt activiteiten die vanaf 9 mei starten op verschillende plekken binnen de gemeente. Deze activiteiten zijn bedoeld voor alle kinderen in de gemeente. Ook bij de scouting en de voetbalvereniging zijn een aantal kinderen aangemeld.

Omdat de meeste kinderen nog niet naar school gaan in Nederland wordt er vanaf 2 mei twee keer in de week een sportinloop voor Oekraïense jeugd bij Forum Sport georganiseerd waar SenW activiteiten zal organiseren. Ouders kunnen elkaar op dat moment ontmoeten in de kantine. Ook is er wekelijks een koffie-inloop voor Oekraïense vluchtelingen in de Groene Loper, tijdens het spreekuur van het Sociaal Service Punt.

Om de gastgezinnen die vluchtelingen opvangen te bedanken en hen de mogelijkheid te geven om met elkaar ervaringen te delen is er op 9 mei een avond voor hen georganiseerd. Ook Vluchtelingenwerk en het Sociaal Service Punt zijn aanwezig voor het geven van praktische informatie.

Op bovenstaande momenten wordt goed geluisterd naar de behoeften en ideeën van de vluchtelingen en gastgezinnen. Voor zover mogelijk probeert de gemeente in nauwe samenwerking met andere partners activiteiten op maat te bieden. Verschillende mensen hebben zich als vrijwilliger gemeld. Deze mensen worden via LVvoorElkaar en de partners ingezet. Voor de begeleiding van de vrijwilligers werken we samen met Vluchtelingenwerk die hier veel ervaring mee heeft.

Op de Oekraïense school zijn er momenteel 191 kinderen ingeschreven voor de lessen op zaterdag.

2.7 Financiën

Het Rijk heeft op dit moment alleen nog regelingen uitgewerkt voor leefgeld en opvang door gemeenten (GOO). De hoogte en omvang van overige vergoedingen zijn nog onbekend. Het gaat onder andere om uitgaven aan verblijf in particuliere opvang, kosten voor onderwijs en zorg. Het uitgangspunt is dat gemeenten er als

gevolg van de opvang van ontheemden niet slechter voor komen te staan dan daarvoor.

Inkomsten uit vergoeding Rijk	Per maand
Vergoeding leefgeld per persoon:	
Eten	€ 205
Kleding en persoonlijke uitgaven	€ 55
Wonen	€ 215 en € 55 per minderjarige
Vergoeding noodopvang door gemeenten (GOO)	€ 3.033 (€ 700 per week, per persoon)
Langdurige tijdelijke opvang	PM
Geschikt maken pand voor langdurige tijdelijke huisvesting	PM
Verhuizen	PM
Onderwijs en onderwijshuisvesting	PM
Gemeentelijke zorg	PM
Ondersteuning jeugd en ggz	PM

Op dit moment is nog weinig duidelijk over vergoedingen vanuit het Rijk.

Uitgaven	Per maand
Leefgeld POO (LV)	€ 88.000 (op basis van huidige aantallen)
Leefgeld GOO (voor vluchtelingen in hotel Fletcher, Westland)	€ 36.000 (op basis van 136 vluchtelingen)
Gemeentelijke noodopvang (eerste 6 maanden)	€ 68.000 (hotel Fletcher)
Huur Overgoo	€ 30.000 (€ 350.000 per jaar)
Geschikt maken Overgoo	PM
Nutsvoorzieningen Overgoo	PM
Locatiemanagement Overgoo (oa huismeester)	PM
Verhuizen Westland naar Overgoo	PM
De Haar geschikt maken voor onderwijs	€ 110.000
Nutsvoorzieningen De Haar	PM
Inhuizen De Haar	PM
Bijdrage onderwijskosten	PM

Aanbod voor kinderen en volwassenen en inzet extra personeel SSP en Vluchtelingenwerk	€ 80.800 (reservering)
Zorgkosten	PM
Overige kosten	PM

De vergoedingen door het Rijk voor leefgeld en gemeentelijke opvang zijn kostendekkend.

Hotel Fletcher rekent commerciële tarieven door. Deze zijn vanzelfsprekend hoger dan de kosten voor het lege pand Overgoo.

Bestemmingsreserve	
Voor langdurige tijdelijke huisvesting, informatie en aanbod voor vluchtelingen, onderwijs en kinderopvang	€ 1.500.000

Op dit moment maakt de gemeente kosten voor de noodopvang van vluchtelingen in hotel Fletcher. Deze kosten worden op termijn vergoed. De bestemmingsreserve is dan ook bedoeld om deze kosten tijdelijk op te vangen.

Vervolgens gaat het college uit van huurkosten voor Overgoo voor drie jaar, de verbouwing van Overgoo en de verbouwing van De Haar. Hiervoor is nog geen vergoeding vanuit het Rijk voor bekend.

De raad wordt geïnformeerd over de gerealiseerde en verwachte lasten en baten voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne in onze gemeente. Hieronder vallen onder andere de kosten voor huisvesting, leefgeld, huisvesting onderwijs en overige voorzieningen en daarnaast de verwachte vergoedingen door het Rijk. Op dit moment is nog veel onduidelijk rondom vergoedingen door het Rijk.

Tot slot

De opvang van vluchtelingen uit Oekraïne wordt door de burgemeester uitgevoerd in opdracht van het Rijk. Dit staat in het burgemeestersbesluit van 19 april 2022 met mandaatbesluit inzake uitvoering Regeling opvang ontheemden Oekraïne.

Datum 6 mei 2022
Nummer 2843
Pagina 10/10

burgemeester en wethouders van Leidschendam-Voorburg,

A. van Mazijk
secretaris

J.G. Bijl
burgemeester